

Yngd

Nr. 26
14. okt. 1998

UNG 98:SOSIALURIN

YNGD í dag:

- Teitur jassar!
- Uttan úr heimi
- Listarnir

Góðar og ringar fyrirmyndir

Terji Nielsen

Øll hava vit havt onkra fyrirmynd í lívinum. Hjá ungfólki og børnum er tað sum oftast onkur kendur tónleikari, ein kendur fótbóltsleikari ella onkur vælumtóktur sjónleikari.

Hjá summum er tað tíværra so, at fyrirmyndin fær ein ov týðandi leiklut í lívinum hjá persóninum, og hetta ger, at talan nærmast verður um eina avgudadyrkan. Tað finnst óteljandi dømir um, at ungfolk eru komin illa fyri, tí at tey hava lagt so nógva orku í at "dyrka" sínar fyrirmyndir.

Góða ávirkan

Tær flestu fyrirmyndirnar hava tó eina góða ávirkan á tey, sum hava hesi kendu fólkin, ella hvør tað nú einaferð er, sum fyrirmynd.

Óteljandi ungir dreingir ganga við einum dreymi í búkinum, um at teir einaferð skulu gerast eins góðir og kendir fótbóltsleikarar sum eitt nú David Beckham, Michael Owen ella bara okkara egni Todi Jónsson. Hetta sama er galdandi innan fyri nógvar aðrar ítróttargreinir.

Av hesi orsök gera tey ungu nógvi við at venja ítrótt, og summi teirra fáa sær kanska eisini ein sunnari livsstil, so at tey kunnu gerast enn betur á sínum øki.

Hetta er jú ikki av tí ringa, men tað skal tó ansast eftir, at tað ikki blivur ov nógvi av tí góða, tí at tað eru jú eisini

mørk fyri, hvat líkamið hjá einum 15 ára gomlum dreingi, sum stendur í vøkstri, tolir. Tí skal ein verða varin við, at tey ikki venja ov mikið.

Ringa ávirkan

Sum áðurnevnt, so eru tað eisini nógvi dømir um, at fyrirmyndir kunnu hava ringa ávirkan á ungdom. Lat tað tó verða sagt beinan vegin, at tey flestu av fyrirmyndunum kunnu ikki dragast til svars fyri, at teirra persónur kann hava ringa ávirkan á lívið hjá einum tannáringi heima í Føroyum.

Tó eiga hesi kendu at ansa sær. Tey eru vitandi um, at alheims slaturpressan altíð er í hølunum á teimum, og um tey gera okkurt býtt, so veit allur heimurin tað dagin eftir.

Ein álvarsligt mál, sum er vert at nevna í hesum sambandi, er útsjóndin hjá nógvi av hes-

um fyrirmyndunum. Tað er eingin loyna, at fleiri av fyrirmyndunum hjá ungum gentum eru allar tær vakru modellimar, so sum Naomi Campbell, Claudia Schiffer, Helena Christiansen og Kate Moss. Felags fyrir allar hesar áðurnevndu vakurleikakvinnur er, at tær eru sera klænar. Mótáheimurin krevur av sínum modellum, at tær skulu verða klænar, og hetta hevur sína ávirkan á nógvi ungar gentur kring allan heim.

Allar ungar gentur hava ein dreyim um einaferð at gerast modell. Tískil ansa tær sera væl eftir, at tær ikki taka upp á og gerast ov tjúkkar. Hetta hevur ført til fleiri dømir, har ungar og vakrar gentur hava ansað sær ov væl eftir, hvat ið tær hava etið, og fleiri av teimum eru vorðnar álvarsliga sjúk- ar. Tað eru fleiri dømir um, at ungar gentur hava fingið anorexia, og hetta er ein rættiliga álvarslig sjúka. Tær flestu av hesum gentunum hava havt stórar trupuleikar við at sleppa av við sjúkuna aftur, og tað hevur tikið teimum drúgva ið at gerast frískar.

Ábyrgdin hjá fyrirmyndunum

Tað er heilt greitt, at tað hvílir ein stór ábyrgd á herðunum á teimum mongu fyrirmyndunum, sum ungu hava. Tær heilt stóru stjørnurnar eru greiðar yvir, at tað finnst túsundtals av ungum kring allan heim, sum siggja upp til teirra, og tí skulu stjørnurnar verða verdugar at siggja upp til.

Uttan íva eru tað nógvi, sum til dømis hava eitt nú Liam Gallagher úr Oasis sum fyrirmynd, men hann er neyvan nógur verdug fyrirmynd at hava, tá ið man hugsar um hansara livsstil. Vit hava jú øll høyrð um, hvussu hann er niðurundurkomin í rúsevni misnýtslu, umframt at hann er kendur fyri at oyðileggja kømurini á teimum gistingarhúsum, ið hann vitjar á sínum konsertferðum kring allan knøttin.

Tað skal eisini havast í huga, at nógvi ungu royna at líkjast sínum fyrirmyndum, tá ið tað kemur til klæðir. At stjørnurnar hava nógvar pengar at keypa dýr klæðir fyri er klárt, men tað eru ikki øll foreldur, sum hava ráð til at keypa teirra børnum slik klæðir, ella bara tað sum minnir um.

Tað er tó ikki tað stóra at gera við hetta, tí tað fara altíð at verða bæði góðar og ringar fyrirmyndir til í heiminum.

